

PERUSTERVEYDENHUOLLON PALVELUTARPEEN ARVIOINTI ON SAATETTAVA LAIN VAATIMALLE TASOLLE JA VALMISTELTAVA TOIMIVA OMAHOITAJA-OMALÄÄKÄRI-MALLI

Me usean puolueen aluevaltuutetut haluamme, että omalääkäri-omahoitaja-malli etenee Pohteella nykyistä kunnianhimoisemmin. Oululainen professori Juha Auvinen on kuvannut omalääkärimallia seuraavasti: Henkilökohtaisen hoitosuhteen jatkuvuus on yleislääketieteen ja perusterveydenhuollon ydintä. Vahva tutkimusnäyttö osoittaa, että hoidon jatkuvuus pienentää sairastavuutta ja ikävakiotua kuolleisuutta, lisää luottamusta lääkäriin, johtaa tarkoituksenmukaisempaan terveyspalveluiden käyttöön ja vähentää terveydenhuollon kustannuksia. Lisäksi terveydenhuollon ammattihenkilöstön työ on vähemmän kuormittavaa, kun potilaat ovat tuttuja. Omalääkäriin nimeämisen lisäksi professorin mielestä tarvitaan prosessien suunnittelua, että hoidon jatkuvuuden pitkäaikaiset hyödyt tulevat esille.

Kainuussa on saatu jonot lyhennettyä ja toteutettua omahoitaja-omalääkärimalli väestövastuuperiaatteella. Siellä on kaikki yhteydenotot ohjattu omahoitajille. Professori Auvisen mielestä on tärkeää, että oman hoitajan saa kiinni saman päivän aikana ja puhelimeen vastaa potilaan, hänen toimintaympäristönsä ja lähipalvelunsa hyvin tunteva ammattilainen. Sekä kiireelliset että kiireettömät asiat tulee pääsääntöisesti hoitaa omahoitajan ja omalääkäriin toimesta. Kainuussa mallia on kehitetty ylilääkäri Atte Veteläisen ja palvelualuepäällikkö Arja Horton johdolla.

Lain mukaan julkisen terveydenhuollon palveluntuottajan on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteyden terveyskeskukseen. Takaisinsoiton potilaalle tai sähköisten vastausten tulee toteutua saman arkipäivän aikana yhteydenotosta.

Pohteen kiirettömään palvelutarpeen arviointiin soitettaessa on syntynyt ruuhkia, joita on pahimmillaan pystytty purkamaan vasta 20 päivän kuluttua, mikä on aiheuttanut potilaissa suurta huolta, jopa pelkoa ja työntekijöiden ylikuormittumista. Tähän on sekä luottamushenkilö että ammatillisen johdon pakko reagoida. Nyt on perusterveydenhuollon jonojen purkamisen aika.

Esitämme kaksi toimenpidettä, että Pohteella päästään lain vaatimalle tasolle ja saadaan pitkävaikutteista, tarkoituksenmukaisempaa terveyspalveluiden käyttöä:

1. Pohteen on saatettava pikaisesti potilaiden yhteydenottoihin vastaaminen lain tasolle ja siten palautettava ihmisten luottamus julkiseen perusterveydenhuoltoon.
2. Valmistellaan tutkitusti toimivaksi ja kustannustehokkaaksi todettu väestövastuupohjainen omahoitaja-omalääkäri-mallin prosessi perusterveydenhuoltoon. Ymmärrämme, että tämän pitää tapahtua askeltaen, joten esitämme, että sitä pilotoitaisiin ensin Vaala-Utajärvi-Muhos alueella. Mikäli virkalääkäreitä ei ole saatavissa riittävästi, voidaan pilotoida myös ammatinharjoittajamallia. Samalla luovutaan erillisestä palvelutarpeen arvioinnista ja yhteydenotot ohjataan virka-aikana suoraan omahoitajalle, joka tekee palvelutarpeen arvioinnin. Kun kokemuksia saadaan pilottialueelta, voidaan mallia jatkaa eteläisellä alueella.

Aluevaltuustossa 9.4.2026

Anne Huotari, vas

Anu Plaketti, ps

Tapani Ervasti, kesk

ja muut aloitteen allekirjoittajat:

Jouni Jussinniemi, vas

Teijo Liedes, vas

Tarja Ollanketo, vas

Olli Kohonen, vas

Miia Immonen, vihr

/